

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 10362 af 31/08/2010 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 186-10 om arbejdsskade - tab af erhvervsevne - psykiske følger af fysisk skade - forudbestående forhold

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 1004078-08

Ankestyrelsens principafgørelse 186-10 om arbejdsskade - tab af erhvervsevne - psykiske følger af fysisk skade - forudbestående forhold

Resume:

Der var grundlag for at foretage fradrag i det samlede tab af erhvervsevne, dels på grund af forudbestående fysiologisk betingede gener, dels på grund af efterfølgende somatoforme smerter.

Tilskadekomne havde forud for arbejdsskaden ryggener samt diffuse knogle- og muskelsmerter. Efter arbejdsskaden fik tilskadekomne påvist fibromyalgi og udviklede desuden en somatoform smertetilstand.

Tilskadekomne var i 2007 tilkendt førtidspension som følge af psykosomatiske forhold.

Ankestyrelsen vurderede det samlede tab af erhvervsevne til 75 procent, men foretog fradrag så erhvervsevnetabet blev fastsat til 35 procent.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at arbejdsskaden havde medført kroniske smerter omkring halebenet og at tilskadekomne havde et skånebehov for tungt og stillesiddende arbejde. Fibromyalgilidelsen var derimod under udvikling allerede før skaden, og i forhold til den somatoforme smertetilstand var der tale om en psykiatrisk sygdom som epidemiologisk set er uden sammenhæng med fysiologiske skader. Henset til fibromyalgilidelsen vurderedes det konkret, at den somatoforme smertetilstand ville have udviklet sig uafhængigt af arbejdsskaden.

Somatoform smertetilstand er en psykiatrisk lidelse, kendetegnet ved manglende fysiologisk forklaring på smerter. Vedvarende somatoform smertetilstand er uden årsagssammenhæng med arbejdsskaden, og kunne forklare den beskrevne forværring af tilstanden. Lidelsen skal ses så invaliderende, som hvis smerterne var på fysiologisk grundlag og bidrager således væsentligt til erhvervsevnetabet.

Love:

Lov om sikring mod følger af arbejdsskade - lovbekendtgørelse nr. 943 af 16. oktober 2000 - § 32 og § 13

Afgørelse:

Ankestyrelsen har i principielt møde truffet afgørelse i NN's sag om følgerne af arbejdsskaden af i januar 2001, hvor NN kom til skade med ryggen/halebenet.

Resultatet er:

- NN har kun ret til erstatning for tab af erhvervsevne på 35 procent. Vi nedsætter derfor procenten fra 55 til 35 procent

Vi ændrer således Arbejdsskadestyrelsens afgørelse.

Begrundelsen for afgørelsen

NN er tilkendt førtidspension delvist på grund af sin arbejdsskaden. Vi vurderer, at arbejdsskaden har medført et tab af erhvervsevne på 35 procent.

Det er vores vurdering, at dele af NNs erhvervsevnetab med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end arbejdsskaden. Vi har vurderet, at lidt mere end ½ af NNs samlede erhvervsevnetab skyldes kroniske diffuse muskelsmerter (osteomalaci og fibromyalgi) og de deraf afledte psykiske gener.

Vi har lagt til grund, at NN har gener fra arbejdsskaden i form af middelsvære daglige smerter i lænderyg og haleben samt nogen bevægeindskrænkning, og er tilkendt 15 procent i godtgørelse for varigt mén.

Vi har desuden lagt til grund, at NN er 52 år og fra november måned 2007 blev tilkendt førtidspension.

Forud for arbejdsskaden havde NN tiltagende rygsmerter, hvorfor NN i år 2000 blev henvist til speciallæge. Allerede på dette tidspunkt havde NN et begyndende smertesyndrom med relativt diffuse muskelsmerter.

Forud for skaden fik NN desuden stillet diagnosen dobbeltsidig sakroilia dysfunktion (led i lænderyggen), ligesom du ultimo november 2000 fik stillet diagnosen osteomalaci (svær D-vitamin mangel) på baggrund af diffuse klager over dybe knogle- og muskelsmerter.

Efter skaden har NN gennem en længere periode gået til behandling hos en reumatologisk speciallæge, der i 2006 stillede diagnosen fibromyalgi (kronisk smertesyndrom med omfattende smerter i bevægeapparatet).

Endelig er NN efter arbejdsskaden blevet følelsesmæssigt og psykisk præget af sin livssituation, herunder deprimeret, modløs og grådlabil.

På skadestidspunktet arbejdede NN som rengøringsassistent i to deltidstillinger, men blev efter arbejdsskaden sygemeldt i 7 måneder. I perioden skete en langsom, men gradvis bedring af symptomerne/smerterne.

Fra juni 2001 blev NN arbejdsprøvet i sit gamle job med rengøring, svarende til ½ tid. NN klarede arbejdet i en periode, men blev hurtigt udtrættet. NN havde desuden en del fraværsdage i forløbet. Fra august 2002 forværredes smerterne så meget, at NN blev fuldtidssygemeldt.

NN blev derefter arbejdsprøvet hos sin tidligere arbejdsgiver på skånevilkår, 3 timer dagligt, ligesom NN blev tilknyttet et forløb ved R og Center for S.

Fra november måned 2007 overgik NN til førtidspension, idet pensionsnævnet vurderede, at NNs arbejdssevne på grund af psykosomatiske forhold var varigt nedsat i et sådan omfang, at NN ikke ville være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

NNs tidligere arbejdsgiver i A kommune har oplyst, at NN i 2007 ville kunne tjene cirka 280.000 kr. inklusiv pension og atp, hvis NN havde arbejdet på fuld tid som rengøringsassistent. Opreguleret svarer dette til, at NN i 2008 ville kunne tjene cirka 285.000 kr. hvis NN havde været i stand til at fortsætte arbejdet som rengøringsassistent på fuld tid.

På baggrund af NNs alder og erhvervserfaring samt NNs samlede sociale og helbredsmæssige situation med sine meget omfattende smertegener i hele bevægeapparatet samt psykiske gener, vurderer vi, at NN har et samlet tab af erhvervsevne på skønsmæssigt 75 procent.

Vi vurderer samtidig, at dele af NNs erhvervsevnetab med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end arbejdsskaden.

Vi har lagt vægt på, at NN dels har osteomalaci (svær D-vitaminmangel), og dels fibromyalgi, som er en fremadskridende lidelse, der var under udvikling allerede før skaden. Lidelserne har medført et kronisk smertesyndrom med omfattende dybe smerter i hele bevægeapparatet.

NN har desuden udviklet en somatoform smertetilstand (psykisk baseret smertetilstand) med påvirkning af dit mentale velvære i form af behandlingskrævende panikangst, depressive tendenser, hurtig udtrætning og humørsvingninger. Der er tale om en psykiatrisk sygdom uden lægelig dokumentation for sammenhæng med den fysiologiske arbejdsskade, og som henset til udviklingen af fibromyalgilidelsen konkret vurderes at ville have udviklet sig uafhængigt af arbejdsskaden.

Disse lidelser, som ikke er udløst af arbejdsskaden, vurderes samlet set at udgøre en væsentlig del af NNs samlede tab af erhvervsevne.

Vi har desuden lagt vægt på, at der ved MR-skanningen efter skaden blev påvist normale forhold, men at det er lægeligt velkendt, at man kan have mere eller mindre konstante smerter efter slag mod halebenet. Der vil imidlertid ikke være tale om diffuse smerter i hele bevægeapparatet, men derimod smerter lokaliseret omkring halebenet.

Vi har vurderet, at NN som følge af arbejdsskaden måtte ophøre i sit hidtidige erhverv med rengøring, og at NN som følge af arbejdsskaden har et skånebehov overfor rygbelastende arbejde, samt stillesiddende arbejde uden mulighed for at skifte stilling.

Vi har samtidig vurderet, at NN med de nævnte skånehensyn – og når der alene henses til de følger, som arbejdsskaden har medført - ville kunne påtage sig et ufaglært, lettere manuelt arbejde på en ergonomisk tilpasset arbejdsplads.

Vi har derfor fastsat NNs erhvervsevnetab som følge af arbejdsskaden til skønsmæssigt 35 procent.

Der udbetales erstatning for tab af erhvervsevne, hvis arbejdsskaden har medført nedsat evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde. Der gives ikke erstatning, hvis erhvervsevnen er nedsat med mindre end 15 procent. Ved bedømmelsen af erhvervsevnetabet tages hensyn til skadelidtes muligheder for at skaffe sig indtægt ved sådant arbejde, som med rimelighed kan forlanges af den pågældende efter dennes evner, uddannelse, alder og muligheder for erhvervsmæssig omskoling og optræning.

Vi har besluttet at behandle sagen principielt til belysning af, om NNs psykiske gener i form af en vedvarende somatoform smertetilstand kan anses som en erstatningsberettigende afledt følge af den forholdsvis beskeden fysisk faldskade.

NN var den 24. januar 2001 udsat for en ulykke på dit arbejde, da NN gled på et vådt gulv og slog sin ryg og haleben.

Vi stadfæstede ved afgørelse af 27. maj 2004 Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 30. september 2003 om godtgørelse for varigt mén på 15 procent for middelsvære daglige rygsmarter med middelsvår bevægeindskrænkning.

NN blev efter skaden sygemeldt i en periode på 7 måneder, hvor symptomerne langsomt begyndte at bedres. NN blev derefter arbejdsprøvet ad flere omgange i sit gamle rengøringsjob, men fra august 2002 forværredes NNs smertegener så meget, at NN blev fuldtidssygemeldt. NN gennemgik efterfølgende nogle kommunale afklaringsforløb, men blev i november 2007 tilkendt førtidspension.

Arbejdsskadestyrelsen fastsatte den 22. september 2008 NNs samlede tab af erhvervsevne til 75 procent, men nedsatte på grund af konkurrerende psykiske symptomer erstatningen med lidt under 1/3, således at NN på grund af arbejdsskadens følger blev tilkendt 55 procent i erstatning for tab af erhvervsevne.